

tema II.3

L'estructura de la predicació

els segons processos sintàctics

recomanacions bibliogràfiques

Llegiu el capítol 3 de la gramàtica d'Abelard Saragossà.

índex

1. Introducció

2. El verb i el temps

3. Els circumstancials

4. Els circumstancials regits

5. L'objecte directe

6. Els atributius

Apèndix: repàs de les funcions dels adjectius, dels noms i esquema de l'estructura sintàctica de l'oració.

recordatori

Els primers processos sintàctics transformen el nom, que representa una classe d'entitats, en la representació d'un conjunt d'eixa classe.

Els mecanismes per a efectuar eixa restricció són la qualificació i l'actualització:

recordatori

Els primers processos sintàctics transformen el nom, que representa una classe d'entitats, en la representació d'un conjunt d'eixa classe.

Els mecanismes per a efectuar eixa restricció són la qualificació i l'actualització:

Triar un nom

recordatori

Els primers processos sintàctics transformen el nom, que representa una classe d'entitats, en la representació d'un conjunt d'eixa classe.

Els mecanismes per a efectuar eixa restricció són la **qualificació i l'**actualització**:**

Qualificar-lo (pas opcional i recursiu)

N	A	roig
cotxe	P+N	de plàstic
	O relativa	que vam comprar ahir

recordatori

Els primers processos sintàctics transformen el nom, que representa una classe d'entitats, en la representació d'un conjunt d'eixa classe.

Els mecanismes per a efectuar eixa restricció són la qualificació i l'actualització:

construcció nominal

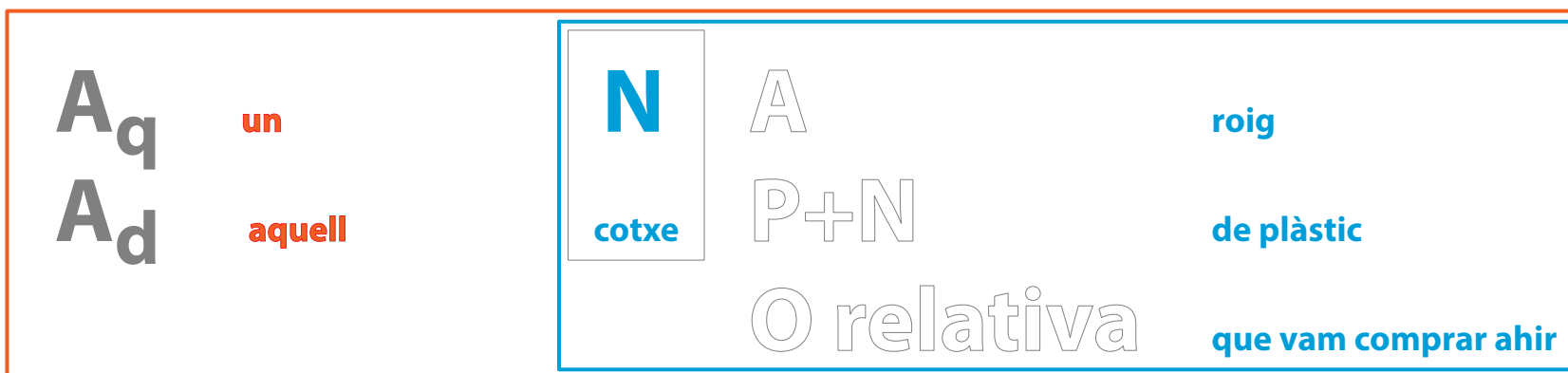
N	A	roig
cotxe	P+N	de plàstic
	O relativa	que vam comprar ahir

recordatori

Els primers processos sintàctics transformen el nom, que representa una classe d'entitats, en la representació d'un conjunt d'eixa classe.

Els mecanismes per a efectuar eixa restricció són la qualificació i l'**actualització**:

Actualitzar-lo (recursivitat molt limitada)

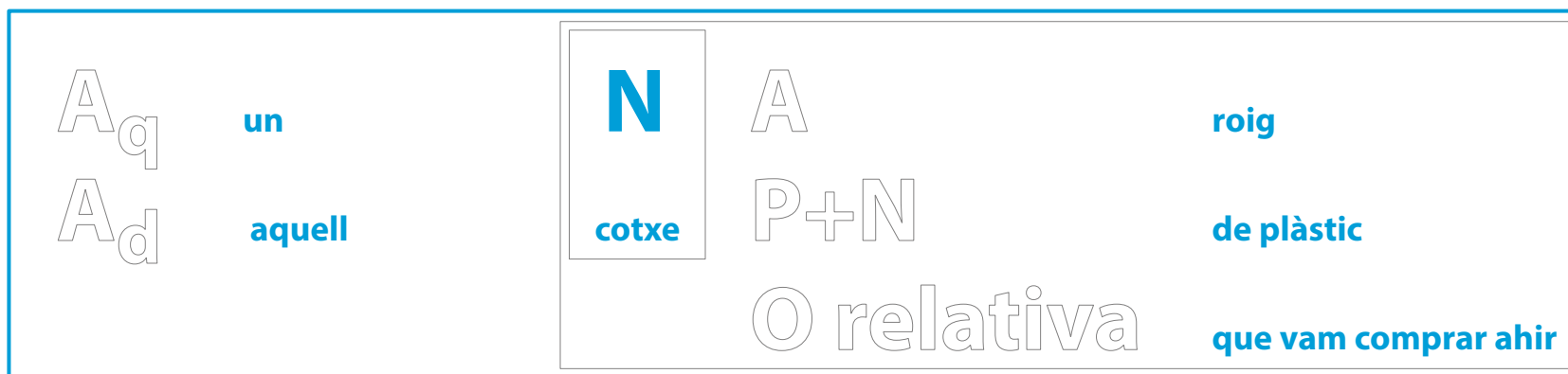

recordatori

Els primers processos sintàctics transformen el nom, que representa una classe d'entitats, en la **representació d'un conjunt** d'eixa classe.

Els mecanismes per a efectuar eixa restricció són la qualificació i l'actualització:

construcció nominal

finalitat de la predicació

Representar fets.

Més en concret:

representar els canvis o permanències que experimenten l'entitat o entitats representades en el subjecte.

índex

1. Introducció

2. El verb i el temps

3. Els circumstancials

4. Els circumstancials regits

5. L'objecte directe

6. Els atributius

Apèndix: repàs de les funcions dels adjectius, dels noms i esquema de l'estructura sintàctica de l'oració.

els verbs i el canvi o la permanència

Els verbs són les paraules amb què representem els canvis o permanències que experimenten les entitats.

Per a notar si les entitats canvien o es mantenen necessitem que passe el temps.

Eixe és el motiu pel qual en les llengües naturals l'expressió del temps i el verb apareixen molt relacionats.

la relació entre verb i temps en valencià

Expressió conjunta o sintètica:

cante

cantava

cantaré

Expressió separada o analítica (o parcialment analítica):

he cantat

havia cantat

vaig cantar

reflexió: ¿què hem de corregir?

***Demà vaig comprar el pa.**

reflexió: ¿què hem de corregir?

***Demà vaig comprar el pa.**

Ahir vaig comprar el pa.

Demà compraré el pa.

reflexió: ¿què hem de corregir?

***Demà vaig comprar el pa.**

Ahir vaig comprar el pa.

Demà compraré el pa.

les oracions més bàsiques

Aquella pilota roda

Peret ve

Les roques cauen

Molts clients protesten

les oracions més bàsiques

Aquella pilota roda

NA

Peret ve

Les roques cauen

Molts clients protesten

les oracions més bàsiques

Aquella pilota roda
N_A V-T

Peret ve

Les roques cauen

Molts clients protesten

les oracions més bàsiques

Aquella pilota roda

NA V-T

Np = 0

nom predicat

Peret ve

Les roques cauen

Molts clients protesten

les oracions més bàsiques

Aquella pilota roda
Subj Pred
O

Peret ve

Les roques cauen

Molts clients protesten

les oracions més bàsiques

Aquella pilota roda
Subj Pred
O

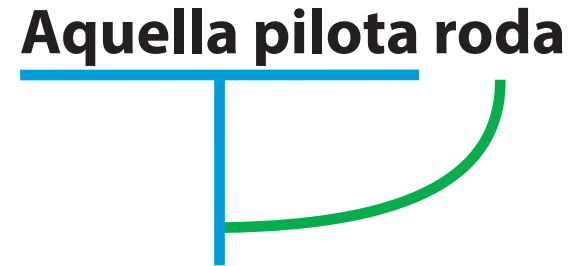
Peret ve
Subj Pred
O

Les roques cauen
Subj Pred
O

Molts clients protesten
Subj Pred
O

les oracions més bàsiques

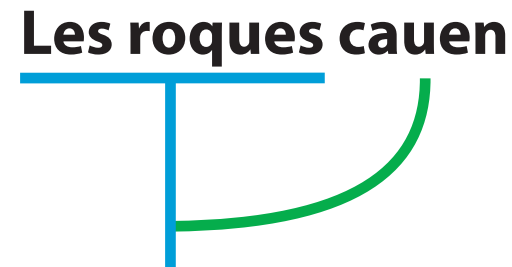
Aquella pilota roda
Subj Pred
O

Peret ve
Subj Pred
O

Les roques cauen
Subj Pred
O

Molts clients protesten
Subj Pred
O

el nom predicat perd el gènere i el nombre

Aquella pilota roda
Subj Pred
○

Aquella pilota roda
|
|
|

Peret ve
Subj Pred
○

Peret ve
|
|
|

Les roques cauen
Subj Pred
○

Les roques cauen
|
|
|

Molts clients protesten
Subj Pred
○

Molts clients protesten
|
|
|

justificació del verb com a modificador

Una de les característiques dels modificadors és concordar amb el nucli:

xic **templat**
xica **templada**
xics **templats**
xiques **templades**

A concorda amb N
en gènere i nombre

jo **cante**
tu **cantes**
ell/a, això **canta** **ells/elles** **canten**
nosaltres **cantem**
vosaltres **canteu**

V concorda amb N
en persona i nombre

justificació del verb com a modificador

Una de les característiques dels modificadors és concordar amb el nucli:

xic **templat**
xica **templada**
xics **templats**
xiques **templades**

**A concorda amb N
en gènere i nombre**

jo **cante**
tu **cantes**
ell/a, això **canta** **ells/elles** **canten**
nosaltres **cantem**
vosaltres **canteu**

**V concorda amb N
en persona i nombre**

índex

1. Introducció

2. El verb i el temps

3. Els circumstancials

4. Els circumstancials regits

5. L'objecte directe

6. Els atributius

Apèndix: repàs de les funcions dels adjectius, dels noms i esquema de l'estructura sintàctica de l'oració.

naturalesa dels circumstancials

Són similars als qualificatius en el sentit que són opcionals, no són necessaris per a formar l'oració.

N'hi han de dos classes:

externs al fet representat en l'oració

interns, que precisen les circumstàncies *qualitatives* en què s'esdevé el canvi (o la permanència) representat en l'oració.

Afortunadament, el metge va actuar *ràpidament*.

Les rectes no es toquen. Per tant, són paral·leles *sense remei*.

naturalesa dels circumstancials

Són similars als qualificatius en el sentit que són opcionals, no són necessaris per a formar l'oració.

N'hi han de dos classes:

externs al fet representat en l'oració

interns, que precisen les circumstàncies *qualitatives* en què s'esdevé el canvi (o la permanència) representat en l'oració.

Afortunadament, el metge va actuar **ràpidament**.

Les rectes no es toquen. **Per tant**, són paral·leles **sense remei**.

tipus semàntics de circumstancials interns

de lloc:	Marieta viatja en aquell vagó .
de temps:	Ho acabaré després de berenar .
de manera:	Mastegava a consciència .
de companyia:	He dinat amb el teu germà .
d'instrument:	He obert amb la clau .
de causa:	S'ha quedat pels fills .
de finalitat:	Ho ha fet per a lluir-se .
de condició:	Si fa sol , eixirem.

agent:	La gaiata serà feta per Peret .
O. indirecte:	Tiraven pedres a Peret .
de freqüència:	El gall canta cada matí .

[de lloc]
[de temps]

la predicació es construeix a poc a poc

Marieta viatja en aquell vagó.

la predicació es construeix a poc a poc

Marieta viatja en aquell vagó.

la predicació es construeix a poc a poc

Marieta viatja en aquell vagó.

la predicació es construeix a poc a poc

Marieta viatja en aquell vagó.

la predicació es construeix a poc a poc

Marieta viatja en aquell vagó.

Marieta viatja en aquell vagó.

la predicació es construeix a poc a poc

Marieta viatja en aquell vagó.

Marieta viatja en aquell vagó.

Marieta viatja en aquell vagó.

la predicació es construeix a poc a poc

Marieta viatja en aquell vagó.

Marieta viatja en aquell vagó.

L'oració és una expansió del nom.

Marieta viatja en aquell vagó.

L'oració és una construcció sense nucli.

índex

- 1. Introducció**
- 2. El verb i el temps**
- 3. Els circumstancials**
- 4. Els circumstancials regits**
- 5. L'objecte directe**
- 6. Els atributius**

Apèndix: repàs de les funcions dels adjectius, dels noms i esquema de l'estructura sintàctica de l'oració.

regents i regits

Quan el significat d'una paraula preveu l'aparició d'una altra paraula, parlem de recció. El règim verbal és un dels règims possibles:

L'arribada de Peret a la ciutat era molt esperada.

regent

regit1

regit2

Peret té més llibres que jo.

Peret corre més que Camot.

Peret és més llest que jo.

Busca un carrer paralel a la platja.

Peret va arribar a la ciutat.

regents i regits

Quan el significat d'una paraula preveu l'aparició d'una altra paraula, parlem de recció. El règim verbal és un dels règims possibles:

L'arribada de Peret a la ciutat era molt esperada. **nom regent**
regent regit1 regit2

Peret té més llibres que jo. **adjectiu regent**
Peret corre més que Camot.
Peret és més llest que jo.
Busca un carrer paralel a la platja.

Peret va arribar a la ciutat. **verb regent**

regents i regits

Quan el significat d'una paraula preveu l'aparició d'una altra paraula, parlem de recció. El règim verbal és un dels règims possibles:

L'arribada de Peret a la ciutat era molt esperada. nom regent
regent regit1 regit2

Peret té més llibres que jo. adjectiu regent

Peret corre més que Camot.

Peret és més llest que jo.

Busca un carrer paralel a la platja.

Peret va arribar a la ciutat. verb regent

circumstancials **lliures** i **regits**

L'aparició dels **circumstancials lliures** no està prevista en el significat del verb:

El gos va berenar en el jardí a les huit.

L'aparició dels **circumstancials regits** sí que està prevista en el significat del verb:

Peret va entrar en el jardí a les huit.

Per a facilitar la comprensió, podem dir que els circumstancials regits són més importants, són “de primera divisió”.

els règims concrets

Els règims verbals més bàsics (o concrets) són els circumstancials que apareixen amb **verbs de moviment**:

Peret ha anat de Castelló a Almassora pel Barranquet.

regent

regit1: origen

regit2: destí

regit3: trajecte

subjecte en moviment

Peret va entrar en Castelló.

regent

regit: posició

els règims abstractes

S'originen com a metàfores (p. e.: trajecte \Rightarrow causa) a partir dels règims concrets:

Peret ve **de** l'hort.

Peret parla **de** música.

Peret passa **per** la font.

Peret es preocupa **pels** fills.

Peret va **a** casa.

Peret es dedica **al** comerç.

Peret entra **en** casa.

Peret pensa **en** un problema.

els règims abstractes

N'hi han moltíssims:

L'avi de Peret va morir **de** vell.

Recorda't **dels** teus amics!

Que no es riguen **del** teu germà.

Accediran **a** la teua petició.

S'acostumen **a** menjar pa només.

Ha renunciat **a** una part del sou.

S'exerciten **en** molts esports.

Vacilen **en** tots els exercicis.

Comptem **amb** tu.

Peret es conforma **amb** poca cosa.

Aquella gata es preocupa **dels/pels** seus gatets.

exemples analitzats

Aquell gos jugava als escacs en el jardí.

El fuster no ha fet la taula gran hui .

exemples analitzats

Aquell gos jugava als escacs en el jardí.

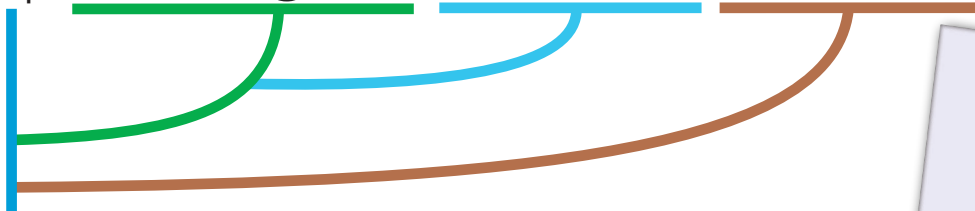

El fuster no ha fet la taula gran hui no.

exemples analitzats

∅_{1pl} Hem regalat unes flors a la mare.

El verb *regalar* preveu un destinatari introduït amb *a*.
A la mare és un OI regit.

Aquestes flors són per a la mare.

El verb *ser* no preveu un destinatari. *Per a la mare* és un OI no regit.

índex

- 1. Introducció**
- 2. El verb i el temps**
- 3. Els circumstancials**
- 4. Els circumstancials regits**
- 5. L'objecte directe**
- 6. Els atributius**

Apèndix: repàs de les funcions dels adjectius, dels noms i esquema de l'estructura sintàctica de l'oració.

¿oracions amb dos subjectes?

Finalitat de la predicació:

representar els canvis o permanències que experimenten l'entitat o entitats representades en el subjecte. (p. 10)

¿oracions amb dos subjectes?

Finalitat de la predicació:

representar els canvis o permanències que experimenten l'entitat o entitats representades en el subjecte. (p. 10)

El teu fill treballa molt.

La bicicleta ha arribat rovellada.

El fuster ha construït una taula.

El mestre ha escrit una carta.

Pere ha comprat tres cases.

Pere té tres cases. (permanència o estatisme)

Pere escolta música.

concepte d'objecte directe

L'objecte directe és com un segon subjecte subordinat al subjecte real mitjançant el verb.

En el subjecte tendim a representar allò que és **primer** o **anterior**, la **causa**, l'**agent**; en l'objecte directe, el que és **segon** o **posterior**, l'**efecte**, el **resultat**.

concepte d'objecte directe

L'objecte directe és com un segon subjecte subordinat al subjecte real mitjançant el verb.

En el subjecte tendim a representar allò que és **primer** o **anterior**, la **causa**, l'**agent**; en l'objecte directe, el que és **segon** o **posterior**, l'**efecte**, el **resultat**.

Alteracions del **concepte bàsic**:

Peret ha trencat **la cadira**.

La cadira s'ha trencat.

La cadira ha sigut trencada **per Peret**.

Subj	OD	Circum.
Agent	Resultat	
Resultat		
Resultat		Agent

concepte d'objecte directe

L'objecte directe és com un segon subjecte subordinat al subjecte real mitjançant el verb.

En el subjecte tendim a representar allò que és **primer** o **anterior**, la **causa**, l'**agent**; en l'objecte directe, el que és **segon** o **posterior**, l'**efecte**, el **resultat**.

Alteracions del **concepte bàsic**:

Peret ha trencat la cadira.

La cadira s'ha trencat.

La cadira ha sigut trencada per Peret.

Subj	OD	Circum.
Agent	Resultat	
Resultat		
Resultat		Agent

la semblança de l'OD amb el subjecte

Un fuster ha fet **eixa taula**.

Eixa taula ha sigut feta per un fuster.

Els pastors vigilen **les ovelles**.

Les ovelles són vigilades pels pastors.

En cas de dubte, passar a passiva, si és possible, evidencia quin és l'OD.

la idea de transitivitat

Quan hi ha un objecte directe, l'acció que fa el subjecte transita o passa cap a l'objecte directe.

El fuster ha fet una taula.

També parlem de transitivitat en els casos d'estatismes quan hi ha una construcció nominal subordinada al subjecte mitjançant el verb:

Peret té tres cases.

directe, sense preposició

L'objecte directe és com un segon subjecte subordinat al subjecte real mitjançant el verb. Per això, en general, no necessita preposició:

Hem trobat **la clau**.

Hem trobat **el teu germà**.

He vist **Peret**.

No me'ls posaré, **els pantalons**.

Però la preposició **a** apareix en casos com:

Mira'ls **a ells**.

T'ha amagat **a tu**. ¿Has vist **(a) algú**?

He vist **a Peret**.

Ahir va guanyar el Castelló **al Tortosa**.

finalitat de la predicació (pg. 10)

Representar fets.

Més en concret:

representar els canvis o permanències que experimenten l'entitat o entitats representades en el subjecte i en l'OD, si n'hi ha.

tres qüestions més

1. OD front a Règim Verbal.

2. Els dos funcionaments del verb.

3. Un quantitatiu especial: l'absència d'actualització.

objecte directe front a règim verbal

semblant al subjecte

circumstancial

el verb representa canvis
o permanències en el Subj i en l'OD

no en els circumstancials

Uns amics van vindre **al jardí** i me'l van arreglar.

es subordina al subjecte
a través del verb

Peret fuma + **maria**.

es subordina a un nom predicat:
subjecte+verb en un temps(+OD)

Peret carrega herba + **en el camió**.

els dos funcionaments del **verb**

verbs bàsics: com els adjectius

xic **templat**
|
└───┘

Peret **canta**.
|
└───┘

verbs transitius: com els enllaços

taula **de** **fusta**
|
└───┘
|
└───┘

Peret **compra** **pa**.
|
└───┘
|
└───┘

un quantitatiu especial: l'absència d'actualització

Els subjectes i els OD són típicament noms actualitzats:

Quatre vaques corren cap al corral.

Eixes vaques pasturaran per la muntanya.

Peret camina entre els arbres.

Hem vist unes vaques que corrien.

un quantitatiu especial: l'absència d'actualització

Els subjectes i els OD són típicament noms actualitzats:

Quatre vaques corren cap al corral.

Eixes vaques pasturaran per la muntanya.

Peret camina entre els arbres.

Hem vist unes vaques que corrien.

L'absència d'actualització la interpretem com a **'quantitat indeterminada'**:

Portarem ∅ llibres a la biblioteca.

Portarem uns llibres a la biblioteca.

Comprarem ∅ cadires per al despatx.

Vindrà ∅ gent que ho farà més bé.

vaguetat màxima

uns llibres concrets

índex

- 1. Introducció**
- 2. El verb i el temps**
- 3. Els circumstancials**
- 4. Els circumstancials regits**
- 5. L'objecte directe**
- 6. Els atributius**

Apèndix: repàs de les funcions dels adjectius, dels noms i esquema de l'estructura sintàctica de l'oració.

recordatori

Els adjectius qualificatius restringeixen el nom que modifiquen, és a dir, transformen la representació d'una **classe** d'entitats en la representació d'una **sub-classe** d'entitats.

El cotxe roig m'agrada més.

La fusta blanca més llarga s'ha trencat.

uns qualificatius especials

Aquells obrers treballen **descalços**.

El xiquet escoltava **content**.

La sopa, **salada**, feia fàstic.

S'ha deixat la porta **oberta**. = S'ha deixat **oberta** la porta.

He trobat el teu fill **altíssim**.

Peret ha vingut amb les cames **depilades**.

Aquell dibuix és **fantàstic**.

El **malfainer** del teu germà no ha vingut.

uns qualificatius especials

¿Són circumstancials?

Aquells obrers treballen **descalços**.

El xiquet escoltava **content**.

La sopa, **salada**, feia fàstic.

S'ha deixat la porta **oberta**. = S'ha deixat **oberta** la porta.

He trobat el teu fill **altíssim**.

Peret ha vingut amb les cames **depilades**.

Aquell dibuix és **fantàstic**.

El **malfainer** del teu germà no ha vingut.

els circumstancials no concorden

Aquells obrers treballen descalços.

The diagram consists of a purple curved arrow pointing from the word 'obrers' to the word 'descalços'. Above the arrow, the text 'concordança' is written in purple. Below the arrow, the text 'còpia del gènere i del nombre' is written in purple.

Els circumstancials modifiquen la representació d'un fet.

Els fets no són ni masculins ni femenins.

Els fets són únics, de manera que són singulars.

els circumstancials no concorden

Aquells obrers treballen descalços.

A purple curved arrow points from the word 'obrers' to the word 'descalços'. Above the arrow, the text 'concordança' is written, and below it, 'còpia del gènere i del nombre' is written.

Els circumstancials modifiquen la representació d'un fet.

Els fets no són ni masculins ni femenins.

Els fets són únics, de manera que són singulars.

Les amigues de Marieta condueixen ràpid.

A red dotted curved arrow points from the word 'amigues' to the word 'ràpid'. Above the arrow, the text 'sense concordança' is written.

els circumstancials no concorden

Aquells obrers treballen descalços.

A purple curved arrow points from the word 'obrers' to the word 'descalços'. Above the arrow, the text 'concordança' is written in purple, with 'còpia del gènere i del nombre' written in smaller purple text below it.

Els circumstancials modifiquen la representació d'un fet.

Els fets no són ni masculins ni femenins.

Els fets són únics, de manera que són singulars.

Les amigues de Marieta condueixen ràpid.

A red dotted curved arrow points from the word 'amigues' to the word 'ràpid'. Above the arrow, the text 'sense concordança' is written in red.

Peret condueix ràpid.

A purple curved arrow points from the word 'Peret' to the word 'ràpid'. A red question mark is placed above the arrow.

els circumstancials no concorden

Aquells obrers treballen descalços.

A purple curved arrow points from the word 'obrers' to the word 'descalços'. Above the arrow, the text 'concordança' is written, and below it, 'còpia del gènere i del nombre'.

Els circumstancials modifiquen la representació d'un fet.

Els fets no són ni masculins ni femenins.

Els fets són únics, de manera que són singulars.

Les amigues de Marieta condueixen ràpid.

A red dotted curved arrow points from the word 'amigues' to the word 'ràpid'. Above the arrow, the text 'sense concordança' is written.

Peret condueix ràpid.

A red dotted curved arrow points from the word 'Peret' to the word 'ràpid'. Above the arrow, the text 'sense concordança per paralelisme' is written.

els circumstancials no concorden

Aquells obrers treballen descalços.

concordança
còpia del gènere i del nombre

Els circumstancials modifiquen la representació d'un fet.

Els fets no són ni masculins ni femenins.

Els fets són únics, de manera que són singulars.

Les amigues de Marieta condueixen ràpid.

sense concordança

Peret condueix ràpid.

sense concordança
per paral·lelisme

Alerta amb els adjectius en masculí singular

Quan un adjectiu no concorda, apareix en masculí singular.

En eixos casos, per a saber si hi ha concordança, hem de fer proves alterant el gènere o el nombre.

uns qualificatius especials

Aquells obrers treballen **descalços**.

El xiquet escoltava **content**.

La sopa, **salada**, feia fàstic.

S'ha deixat la porta **oberta**. = S'ha deixat **oberta** la porta.

He trobat el teu fill **altíssim**.

Peret ha vingut amb les cames **depilades**.

Aquell dibuix és **fantàstic**.

El **malfainer** del teu germà no ha vingut.

uns qualificatius especials

Aquells obrers treballen **descalços**.

El xiquet escoltava **content**.

La sopa **calenta**.

S'ha d

He tro

Peret h

Aquell

El **mal**

El xiquet escoltava content.

Hem de comprovar si concorda
o no fent canvis de gènere o nombre:

porta.

uns qualificatius especials

Aquells obrers treballen **descalços**.

El xiquet escoltava **content**.

La sopa **calenta**.

S'ha d

He tro

Peret h

Aquell

El **malfa**

El xiquet escoltava content.

Hem de comprovar si concorda
o no fent canvis de gènere o nombre:

La xiqueta escoltava contenta.

Els xiquets escoltaven contents.

uns qualificatius especials

Aquells obrers treballen **descalços**.

El xiquet escoltava **content**.

La sopa **calenta**.

S'ha d

He tro

Peret h

Aquell

El **malfa**

El xiquet escoltava **content**.

La xiqueta escoltava **contenta**.

Els xiquets escoltaven **contents**.

concordança
còpia del gènere i del nombre

concordança
còpia del gènere i del nombre

uns qualificatius especials

Aquells obrers treballen **descalços**.

El xiquet escoltava **content**.

La sopa **calenta**.

S'ha d

He tro

Peret h

Aquell

El **mal**

El xiquet escoltava **content**.

concloem que sí que hi ha
concordança

La xiqueta escoltava **contenta**.

concordança
còpia del gènere i del nombre

Els xiquets escoltaven **contents**.

concordança
còpia del gènere i del nombre

uns qualificatius especials

Aquells obrers treballen **descalços**.

El xiquet escoltava **content**.

La sopa, salada, feia fàstic.

S'ha deixat la porta **oberta**. = S'ha deixat **oberta** la porta.

He trobat el teu fill **altíssim**.

Peret ha vingut amb les cames **depilades**.

Aquell dibuix és **fantàstic**.

El **malfainer** del teu germà no ha vingut.

uns qualificatius especials

Aquells obrers treballen **descalços**.

El xiquet escoltava **content**.

La sopa, **salada**, feia fàstic.

S'ha deixat la porta **oberta**.

He trobat el teu fill **altíssim**.

Peret ha vingut amb les cam

Aquell dibuix és **fantàstic**.

El **malfainer** del teu germà no

una manera de distingir els
atributius dels qualificatius:

així/eixe

La sopa feia fàstic **salada**.

Salada, la sopa feia fàstic.

Així, la sopa feia fàstic.

La sopa **salada** feia fàstic.

La sopa **eixa** feia fàstic.

uns qualificatius especials

Aquells obrers treballen **descalços**.

El xiquet escoltava **content**.

La sopa, **salada**, feia fàstic.

S'ha deixat la porta **oberta**. = S'ha deixat **oberta** la porta.

He trobat el teu fill **altíssim**.

Peret ha vingut amb les cames **depilades**.

Aquell dibuix és **fantàstic**.

El **malfainer** del teu germà no ha vingut.

¿per què són especials?

¿per què són especials?

Aquells obrers **descalços** treballen.

El **qualificatiu** és el primer modificador del nom. Converteix una classe en una subclasse. En l'exemple superior, **fa un subgrup** d'obriers.

Aquells obrers **descalços** treballen.

¿per què són especials?

Aquells obrers **descalços** treballen.

El **qualificatiu** és el primer modificador del nom. Converteix una classe en una subclasse. En l'exemple superior, **fa un subgrup** d'obrers.

Aquells obrers **descalços** treballen.

Però quan el qualificatiu l'apliquem a un **nom ja actualitzat**, no pot crear una subclasse perquè, amb el nom actualitzat, ja tenim delimitat un conjunt d'entitats. En eixe cas, el qualificatiu **afegeix informació**.

¿com distingim els dos usos?

Aquells obrers descalços treballen.

Aquells obrers **descalços** treballen.

¿com distingim els dos usos?

Aquells obrers descalços treballen.

Aquells obrers **descalços** treballen.

Aquells obrers **descalços** treballen **descalços**.

La marca típica de l'ús atributiu és el canvi d'orde.

¿com distingim els dos usos?

Aquells obrers treballen **descalços**.

canvi d'orde

El xiquet escoltava **content**.

canvi d'orde

La sopa, **salada**, feia fàstic.

També podem marcar l'ús
atributiu amb un canvi d'en-
tonació i pausa:

La sopa,   feia fàstic.

canvi d'entonació
representat amb les comes.

¿com podem representar en l'anàlisi l'ús atributiu?

Aquells obrers treballen **descalços**.

canvi d'orde

El xiquet escoltava **content**.

La sopa, **salada**, feia fàstic.

Amb l'ús **atributiu** dels qualificatius, efectuem una predicació secundària **independent** del temps del verb. Les fletxes superiors pretenen reflectir eixe caràcter autònom. (ampliat després)

canvi d'entonació
representat amb les comes.

uns qualificatius especials: els atributius

Aquells obrers treballen **descalços**.

El xiquet escoltava **content**.

La sopa, **salada**, feia fàstic.

S'ha deixat la porta oberta. = **S'ha deixat oberta la porta.**

He trobat el teu fill altíssim.

Peret ha vingut amb les cames **depilades**.

Aquell dibuix és **fantàstic**.

El **malfainer** del teu germà no ha vingut.

atributius de l'OD

atributius de l'OD

∅_{3sg} S'ha deixat la porta oberta.

∅_{3sg} S'ha deixat oberta la porta.

∅_{1sg} He trobat el teu fill altíssim.

Els atributius de l'OD posposats, sense context, són sistemàticament ambigus: pot ser que l'adjectiu faça la funció **qualificativa** o que faça l'**atributiva**.

L'entonació (sense recurs a la coma) i la posició són els mecanismes amb què distingim si es tracta d'una funció o de l'altra.

En aquest context, les terminacions de grau superlatiu (-íssim) són un indicati clar de funció atributiva.

uns qualificatius especials: els atributius

Aquells obrers treballen **descalços**.

El xiquet escoltava **content**.

La sopa, **salada**, feia fàstic.

S'ha deixat la porta **oberta**. = S'ha deixat **oberta** la porta.

He trobat el teu fill **altíssim**.

Peret ha vingut amb les cames depilades.

Aquell dibuix és **fantàstic**.

El **malfainer** del teu germà no ha vingut.

atributius d'un circumstancial

Peret ha vingut amb les cames depilades.

així/eixe

L'anàlisi feta correspon a la interpretació atributiva, però també és possible la interpretació qualificativa:

atributiu - el primer que ve al cap:

Peret ha vingut amb les cames **així**.

qualificatiu - possible només dins d'un context:

Peret ha vingut amb les cames **eixes**.
(p. e., amb les cames d'un ninot.)

uns qualificatius especials: els atributius

Aquells obrers treballen **descalços**.

El xiquet escoltava **content**.

La sopa, **salada**, feia fàstic.

S'ha deixat la porta **oberta**. = S'ha deixat **oberta** la porta.

He trobat el teu fill **altíssim**.

Peret ha vingut amb les cames **depilades**.

Aquell dibuix és fantàstic.

El **malfainer** del teu germà no ha vingut.

atributius promocionats

Els atributius són modificadors nominals molt perifèrics:

Modificadors del **nom**:

Qualificatius

Actualitzadors

Verb en un temps

Objecte directe

Circumstancials i atributius

atributius promocionats

Els atributius són modificadors nominals molt perifèrics:

Modificadors del **nom**:

Qualificatius

Actualitzadors

Verb en un temps

Objecte directe

Circumstancials i atributius

Per a remarcar que un atributiu conté **informació rellevant**, usem els verbs denominats atributius: **ser, estar, paréixer i semblar**.

Aquell dibuix és fantàstic.

uns qualificatius especials: els atributius

Aquells obrers treballen **descalços**.

El xiquet escoltava **content**.

La sopa, **salada**, feia fàstic.

S'ha deixat la porta **oberta**. = S'ha deixat **oberta** la porta.

He trobat el teu fill **altíssim**.

Peret ha vingut amb les cames **depilades**.

Aquell dibuix és **fantàstic**.

El malfainer del teu germà no ha vingut.

usar una construcció per a insultar

El malfainer del teu germà no ha vingut no.

The diagram illustrates the syntactic structure of the sentence 'El malfainer del teu germà no ha vingut no.' with several colored lines and arrows:

- A solid orange line connects the start of the sentence to the word 'no' at the end.
- A solid blue line connects the start of the sentence to the word 'germà'.
- A solid green line connects the word 'no' to the word 'vingut'.
- A solid orange line connects the word 'no' to the word 'ha'.
- A dashed orange arrow points from the word 'no' to the word 'germà'.

No parlem de dos persones, sinó d'una.

usar una construcció per a insultar

El malfainer del teu germà no ha vingut no.

No parlem de dos persones, sinó d'una.

El porc del teu germà pesa molt.

Ací tenim un quantitatiu, **molt**, usat per a **intensificar** el verb.

usar una construcció per a insultar

El malfainer del teu germà no ha vingut no.

No parlem de dos persones, sinó d'una.

El porc del teu germà pesa molt.

Ací tenim un quantitatiu, **molt**, usat per a **intensificar** el verb.

Ara parlem d'un animal que és del germà del receptor.

El porc del teu germà pesa molt.

la recursivitat en els atributius

Igual que podem qualificar les vegades que vullguem, podem posar tants atributius com vullguem:

Jaume I, rei d'Aragó, rei de València, rei de Mallorca...

la recursivitat en els atributius

Igual que podem qualificar les vegades que vullguem, podem posar tants atributius com vullguem:

Jaume I, rei d'Aragó, rei de València, rei de Mallorcaes...

Daenerys Targaryen, reina de Meereen, khaleesi del gran mar d'herba, mare de dracs, trencadora de cadenes...

atributius: recapitulació

Els atributius expressen característiques accidentals qualitatives d'un nom ja actualitzat.

Com que modifiquen un nom actualitzat, ja no poden restringir eixe nom (delimitar una subclasse).

Per tant, serveixen per a **atribuir** característiques al seu nucli, és a dir, per a presentar al receptor característiques que ignora d'un conjunt d'entitats que sí que coneix.

atributius i circumstancials de manera

- Els atributius concorden amb la construcció nominal que modifiquen.
- Els circumstancials no poden concordar.

- Els atributius representen característiques no lligades al temps del verb.
- Les propietats representades en els circumstancials caracteritzen el fet mentre dura l'acció del subjecte representada mitjançant el verb.

Pere ha vingut **alegre**. **Atributiu:** Pere podia estar alegre abans de vindre, segurament està alegre mentre ve i pot seguir alegre quan ha acabat de vindre.

Pere ha vingut **alegrement**. **Circumstancial:** l'alegria està lligada a l'acció de vindre que fa Pere. És la manera de vindre. Durarà mentre durarà l'acció de vindre.

atributius i circumstancials de manera

- Els atributius concorden amb la construcció nominal que modifiquen.
- Els circumstancials no poden concordar.
- Els atributius representen característiques no lligades al temps del verb.
- Les propietats representades en els circumstancials caracteritzen el fet mentre dura l'acció del subjecte representada mitjançant el verb.

Pere ha vingut **alegre**. **Atributiu:** Pere podia estar alegre abans de vindre, segurament està alegre mentre ve i pot seguir alegre quan ha acabat de vindre.

Pere ha vingut **alegrement**. **Circumstancial:** l'alegria està lligada a l'acció de vindre que fa Pere. És la manera de vindre. Durarà mentre durarà l'acció de vindre.

rematem amb un exemple triple

Peret ha portat la fruita perfecta.

Peret ha portat la fruita perfecta. = Peret ha portat perfecta la fruita.

Peret ha portat la fruita perfectament.

rematemem amb un exemple triple

Peret ha portat la fruita perfecta

qualificatiu restrictiu:
una subclasse

Peret ha portat la fruita perfecta. = Peret ha portat perfecta la fruita.

Peret ha portat la fruita perfectament.

rematem amb un exemple triple

Peret ha portat la fruita perfecta

qualificatiu restrictiu:
una subclasse

Peret ha portat la fruita perfecta. = Peret ha portat perfecta la fruita.

qualificatiu atributiu:
afegeix informació

Peret ha portat la fruita perfectament.

rematem amb un exemple triple

Peret ha portat la fruita perfecta

qualificatiu restrictiu:
una subclasse

Peret ha portat la fruita perfecta. = Peret ha portat perfecta la fruita.

qualificatiu atributiu:
afegeix informació

Peret ha portat la fruita perfectament.

qualificatiu circumstancial
o adverbial de manera

rematem amb un exemple triple

Peret ha portat la fruita perfecta

qualificatiu restrictiu:
una subclasse

Peret ha portat la fruita perfecta. = Peret ha portat perfecta la fruita.

qualificatiu atributiu:
afegeix informació

Peret ha portat la fruita perfectament.

La terminació *-ment* la usem ací per a assegurar-nos que un qualificatiu s'interpreta com a circumstancial.

qualificatiu circumstancial
o adverbial de manera

índex

- 1. Introducció**
- 2. El verb i el temps**
- 3. Els circumstancials**
- 4. Els circumstancials regits**
- 5. L'objecte directe**
- 6. Els atributius**

Apèndix: repàs de les funcions dels adjectius, dels noms i esquema de l'estructura sintàctica de l'oració.

els adjectius

- Són paraules que subordinem directament als noms, sense necessitat d'enllaços.
- Els usem per a representar les **qualitats** i les **quantitats** de les entitats.

qualitats i quantitats

Un adjectiu com **content**, pel significat que té, només pot fer la funció qualificativa. I un adjectiu com **tres**, pel significat que té, només pot fer la funció actualitzadora.

Però adjectius com **infinít** o **divers** poden fer les dos funcions:

Tinc un dispositiu que genera oracions infinites.

Tinc un dispositiu que genera infinites oracions.

He trobat mostres diverses.

He trobat diverses mostres.

qualitats i quantitats

Un adjectiu com **content**, pel significat que té, només pot fer la funció qualificativa. I un adjectiu com **tres**, pel significat que té, només pot fer la funció actualitzadora.

Però adjectius com **infinít** o **divers** poden fer les dos funcions:

Tinc un dispositiu que genera oracions infinítes.

Tinc un dispositiu que genera infinítes oracions.

He trobat mostres diverses.

He trobat diverses mostres.

Observem que la relació sintàctica (qualificació o actualització) condiciona totalment el sentit del conjunt.

qualitats i quantitats

Un adjectiu com **content**, pel significat que té, només pot fer la funció qualificativa. I un adjectiu com **tres**, pel significat que té, només pot fer la funció actualitzadora.

Però adjectius com **infinít** o **divers** poden fer les dos funcions:

Tinc un dispositiu que genera oracions infinítes.

Tinc un dispositiu que genera infinítes oracions.

He trobat mostres diversés.

He trobat diversés mostres.

Vari i **suficient**, en l'ús popular tradicional, només fan de qualificatius:

*T'he portat **vàries** llibretes.

Tinc un quadre amb colors **varis**.

T'he portat **unes quantes** llibretes.

Té l'humor **vari**: és molt lluner.

T'he portat **unes** llibretes.

??Té **suficients** diners.

Una condició necessària i **suficient**.

Té **prou** diners.

És un home orgullós i **suficient**.

actualització quantitativa i determinativa

La diferència entre l'actualització amb quantitatius i l'actualització amb determinatius és un pilar fonamental en el sistema de pronoms febles:

Necessitem paper. —Jo tinc un paper > Necessitem paper. —Jo **en** tinc un.
nom no det.

¿Has portat paper? —Tinc tot el paper en casa > ¿Has portat paper? —**El** tinc tot en casa.
nom det.

restricció i atribució

Un adjectiu qualificatiu el podem usar per a restringir un nom:

Porte les flors boniques.

Porte les flors eixes.

O per a atribuir-li una característica:

Porte boniques les flors.

Porte les flors així.

adjectius circumstancials o adverbials

Alguns adjectius, pel significat que tenen, no els usem normalment per a qualificar noms, sinó fets:

Pere treballa **ací**. (lloc)

Pere va arribar **ahir**. (temps)

¿**Com** has fet el dibuix? (manera)

Pere ha fet el dibuix **perfectament**. (manera)

tres llistes d'adverbis

de lloc

ací
ahí
allí
allà
on?

de temps

hui/avui
ahir, despús-ahir
demà, despús-demà
ara
adés
anit
enguany
llavors, aleshores
sovint
prompte, enjorn
tard
sempre
mai
quan?

altres

així
no
com?

adjectius circumstancials o adverbials

Alguns adjectius, pel significat que tenen, no els usem normalment per a qualificar noms, sinó fets:

Pere treballa **ací**. (lloc)

Pere va arribar **ahir**. (temps)

¿**Com** has fet el dibuix? (manera)

Pere ha fet el dibuix **perfectament**. (manera)

La terminació *-ment* possibilita que usem els qualificatius com a circumstancials.

adjectius circumstancials o adverbials

Alguns adjectius, pel significat que tenen, no els usem normalment per a qualificar noms, sinó fets:

Pere treballa **ací**. (lloc)

Pere va arribar **ahir**. (temps)

¿**Com** has fet el dibuix? (manera)

Pere ha fet el dibuix **perfectament**. (manera)

La terminació *-ment* possibilita que usem els qualificatius com a circumstancials.

Quan usem els adjectius adverbials per a qualificar noms, els anteposem la paraula **de** per a evitar ambigüitats:

Els alumnes **d'ací** no et sentiran. ≠

Estudiaré per a l'examen **de demà** ≠

La fruita **d'ara** és més dolça ≠

Els alumnes ací no et sentiran.

Estudiaré per a l'examen demà.

La fruita ara és més dolça.

els adjectius (1a reformulació)

- Són paraules que subordinem directament als noms, sense necessitat d'enllaços.
- Els usem per a representar les **qualitats** i les **quantitats** de les entitats.
- També els usem per a representar **circumstàncies qualitatives** dels fets.

intensificació dels A, V i E

Els adjectius quantitius indefinits, que quan modifiquen noms representen quantitats, quan els usem per a modificar adjectius, verbs, o enllaços representen **intensitats**.

Els modificadors intensius són els únics que poden tindre les paraules que no són noms.

Peret treballa **molt**. = intensament

Peret viu **molt** lluny.

Peret és **poc** alt. Peret està **ben** content.

És un pastís **terriblement** bo. = molt molt bo

intensificació dels A, V i E

Els adjectius quantitius indefinits, que quan modifiquen noms representen quantitats, quan els usem per a modificar adjectius, verbs, o enllaços representen **intensitats**.

Els modificadors intensius són els únics que poden tindre les paraules que no són noms.

Peret treballa **molt**. = intensament \neq Peret treballa **molt**. = moltes hores

Peret viu **molt** lluny.

Peret és **poc** alt.

Peret està **ben** content.

És un pastís **terriblement** bo. = molt molt bo

Ací, la terminació *-ment* fa que no interpretem **terrible** com a qualificatiu de **pastís**, sinó com a intensiu de **bo**.

els adjectius (2a reformulació)

- Són paraules que subordinem directament als noms, sense necessitat d'enllaços.
- Els usem per a representar les **qualitats** i les **quantitats** de les entitats.
- També els usem per a representar **circumstàncies qualitatives** dels fets.
- I encara els usem per a **intensificar** els adjectius, els verbs i els enllaços.

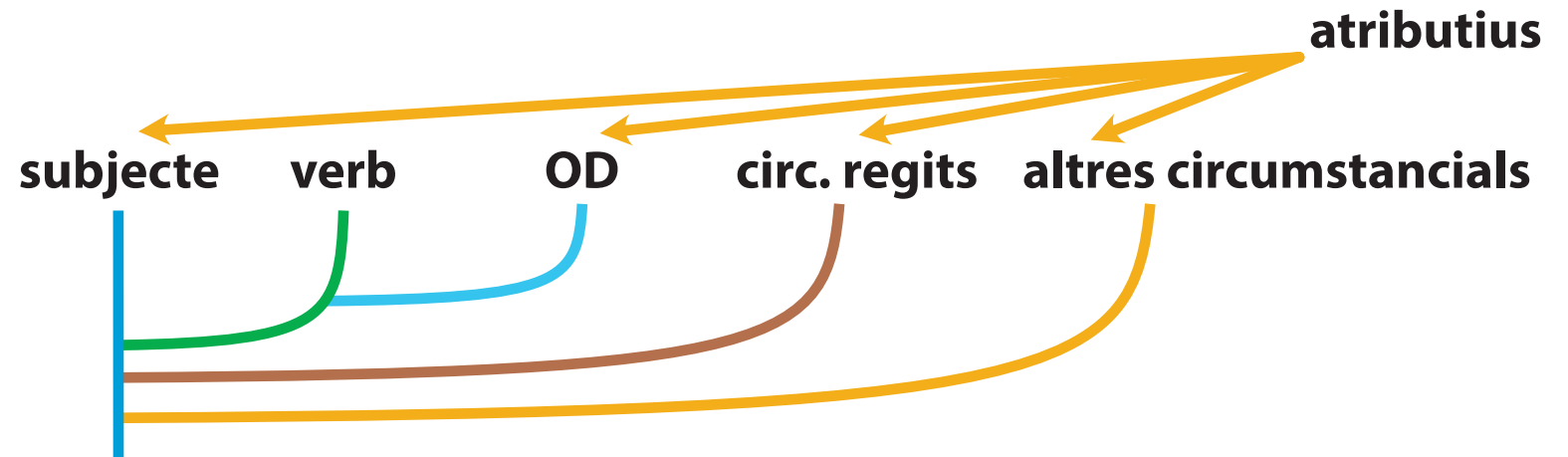
resum de les funcions dels adjectius

qualificació restrictiva	Per favor, porta'm el got roig . Comença amb la cama esquerra .
actualització quantitativa	Tinc tres llibres en casa. M'han posat pocs deures per a demà.
actualització determinativa	Els cotxes corren pel carrer. Aquella dona pareix contenta.
qualificació atributiva	Després de l'esforç, tenia els braços cansats . Ton pare estarà content . Passejàvem alegres pel bosc. **
circumstancial o adverbial	Els discs que volies van arribar ahir . Passejàvem alegrement pel bosc. **
intensiu d'A, V i E	Tinc uns quatre-cents llibres. Peret està ben pagat amb Marieta. No et canses massa . Passava molt a prop i ha entrat.

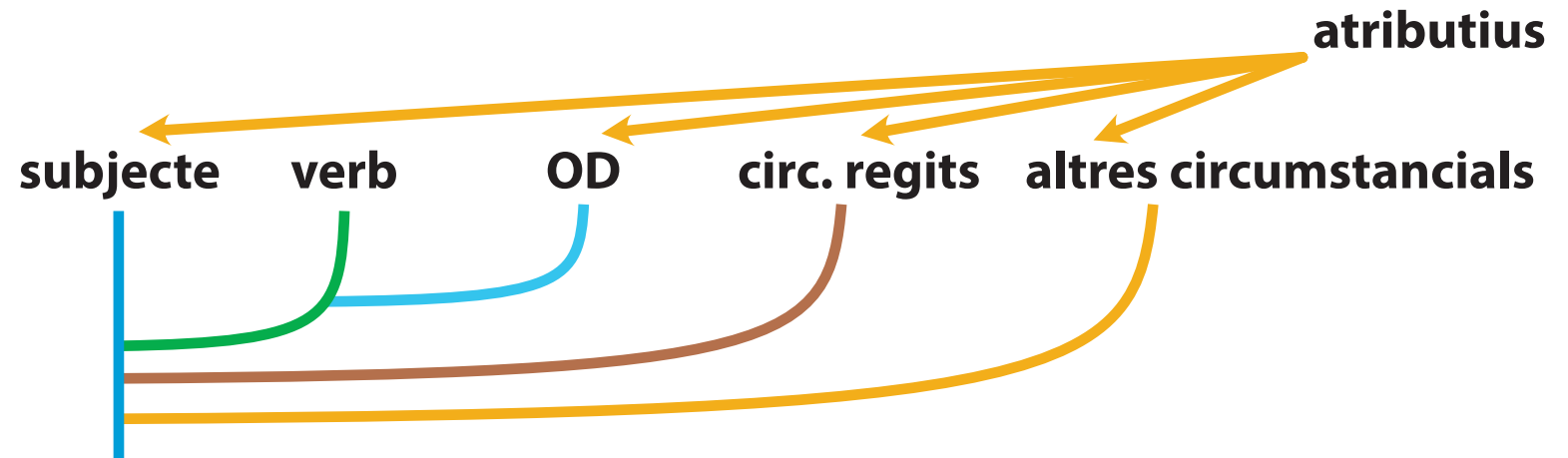
resum de les funcions dels noms

subjecte			El <u>fuster</u> ha fet una taula.
objecte directe			El mestre escriu <u>una carta</u> .
nom subordinat	amb un enllaç	funció restrictiva	El treball <u>amb martells</u> és perillós.
		funció atributiva	Peret es va quedar <u>de pedra</u> .
		funció circumstancial	Peret treballa <u>en el jardí</u> .
	com a aposició (funció restrictiva o f. atributiva)		El riu <u>Ebre</u> passa per Tortosa. Peret, <u>mestre com pocs</u> , s'ha jubilat.
vocatiu			<u>Peret</u> , Ø _{2sg} porta'm el pa.

esquema de l'estructura de l'oració

esquema de l'estructura de l'oració

Peret ha vingut

Peret ha trobat a Marieta

Peret ha regalat bombons a la santa de sa mare.

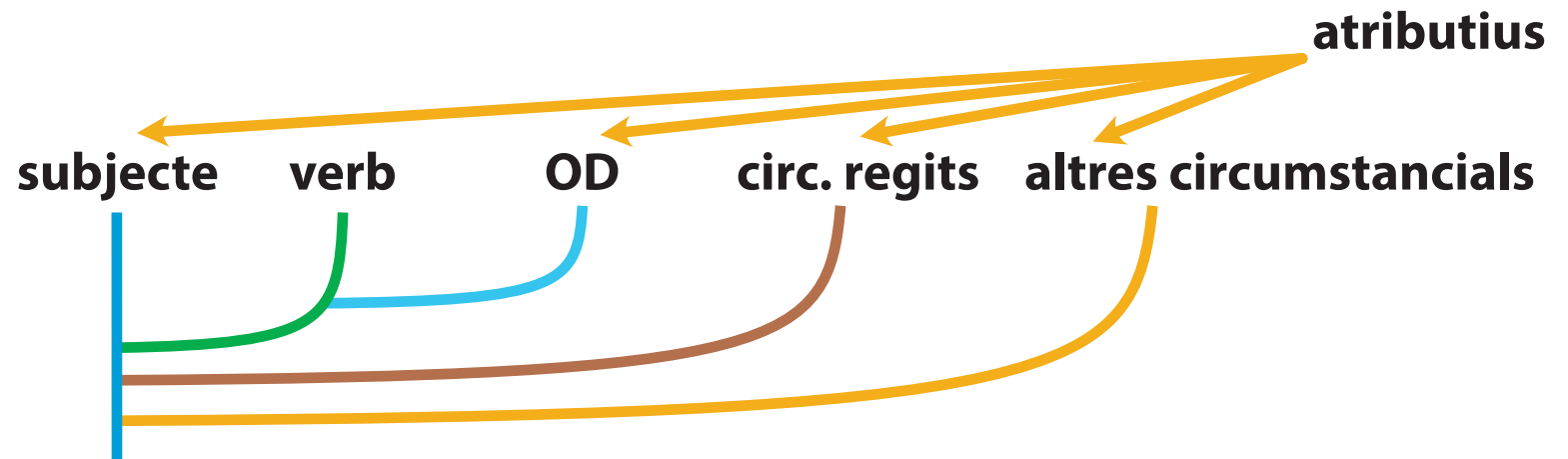
Peret ha vingut amb les cames

content.

cansada.

depilades.

esquema de l'estructura de l'oració

En la comunicació real, podem alterar l'ordenació anterior per motius diversos, com col·locar cap a l'inici la informació ja coneguda o secundària i cap al final els constituents més llargs o més rellevants informativament. Per exemple:

Ahir vam acabar la lliçó.

Portarem **als teus amics** aquells llibres tan grans i preciosos que tens en casa.

La fruita la vol tallar el teu germà.